

Dotační tituly a základy dotačního managementu

Mgr. Maciej Molak

Typy fondů/dotačních titulů s ohledem na zdroj financování (investiční a neinvestiční):

- Národní veřejné rozpočty (např. SFDI, SFŽP, MMR, MV)
- Evropské unie – na úrovni členských států (např. OP Doprava, VaV, OP Životní prostředí, IROP)
- Evropské unie – komunitární programy (např. Program Horizont 2020, LIFE, Evropa pro občany)
- Evropské unie – speciální tematické finanční mechanismy (např. Úhelná platforma, Fond pro spravedlivou transformaci, European Green Deal atd.)
- Norské fondy
- Evropská investiční banka (velké infrastrukturní projekty)
- Nadnárodní a celosvětové např. OECD, Interreg Central Europe (projekty výzkumu a rozvoje, strategie atd.)
- Dotační příležitosti NGO sektoru

Typy finančních mechanismů:

- Nevratné dotace
- Bezúročné/ nízkouročné půjčky
- Kapitálové účelové fondy pro investice do ŽP
- PPP – Private Public Partnership
- Investiční záruky
- Kombinování zdrojů financování („blending“) – např. EIB + EFRR, inovační finanční nástroj (v ČR např. pro OP ŽP) vs. dvojí financování (**zakázáno!**).
- Financování pomocí střednědobých a dlouhodobých dluhopisů (národní a evropská úroveň)
- Investiční pobídky (např. CzechInvest)

Typy příjemců fondů a dotačních titulů:

Právní subjektivita podmínkou.

- Veřejnoprávní osoby – subjekty veřejných financí a veřejného práva
- Soukromoprávní právnické osoby
- Fyzické osoby (velmi omezeně - ekologické dotace, místní rozpočty atd.),
- NNO – např. nadace, z.s., sdružení).

Orgány veřejné správy, jejich svazky a sdružení	Organizační složka státu (např. ministerstva, IZS, NKÚ, AV ČR , FÚ atd.)
	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
	Veřejnoprávní instituce (ČT, ČRo, ČTK)
	Svazek obcí
	Obec nebo městská část územně členěného statutárního města
	Kraj
	Zastupitelský orgán jiných států
Organizace zřizované a zakládané orgány veřejné správy (min. podíl veřejnoprávních osob nad 80 %).	Společnost s ručením omezeným
	Akciová společnost
	Státní podnik
	Příspěvková organizace
	Veřejné výzkumné instituce
Hospodářské a profesní komory, svazy a sdružení	Zájmové sdružení
	Stavovská organizace - profesní komora
	Komora (s výjimkou profesních komor)
	Zájmové sdružení právnických osob
	Evropské hospodářské zájmové sdružení
Vzdělávací instituce včetně vysokých škol	Vysoká škola
	Školská právnická osoba
Nestátní neziskové organizace	Nadace
	Nadační fond
	Obecně prospěšná společnost
	Ústav
	Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)
	Spolek
	Organizační jednotka sdružení
	Pobočný spolek
Evropské seskupení pro územní spolupráci	Evropské seskupení pro územní spolupráci
Církev a náboženské spolky	Církevní organizace
	Evidované církevní právnické osoby
	Svazky církevních právnických osob a jejich sdružení

Kontrafaktuální přístup v programování

- Cílem je řešení a měření dopadů projektů
- Srovnání co by bylo kdyby projekt nebyl realizován (tzv. nulová varianta)
- Řešení výstupů a výsledků
- Snažší evaluace a monitoring

- Problém – sledování očištěného dopadu o jiné faktory

Teorie změny – základ projektového managementu

- Jaký problém projekt řeší?
- Jaké jsou příčiny problému?
- Co je cílem projektu?
- Jaká změna/y je/ jsou v důsledku projektu očekávána/y?
- Jaké aktivity v projektu budou realizovány?
- Cílová skupina projektu?
- Jak bude zajištěna udržitelnost projektu?

Základní pojmy

- Alokace, výzva
- (Celkové) způsobilé výdaje
- Nezpůsobilé výdaje
- Ukazatel (indikátor)
- Projekt generující příjmy – provozní příjmy (Modifikovaný základ výpočtu dotace – tzv. finanční mezera – z provozu infrastruktury), realizační příjmy (např. prodej vstupenek, prodej dřeva z kácených stromů u výstavby silnice atd.) vč. veřejná podpora (blokové výjimky, pomoc v režimu „*de minimis*“)
- Způsobilost daní jako výdaj projektu
- Finanční plán
- Víc Slovník pojmů dotací:
<https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu>

Důležité aspekty výběru projektů k financování

- Fáze výběru projektů: Kontrola formálních náležitosti, kontrola přijatelnosti, hodnocení
- Horizontální kritéria v oblasti ŽP – pozitivní, neutrální, mírně negativní vliv na ŽP, rovnost šancí
- Soulad s národními, regionálními a lokálními strategiemi
- Kompenzační opatření a jejich náklady – příklad: nasazení nových stromů místo pokácených u výstavby silnice, biokoridor atd.
- Výkonnostní rámec – indikátory a environmentální ukazatele a jejich kvantifikace
- Vyhodnocení SEA a EIA u klíčových investic a grantových/dotačních schémat
- Přeshraniční screening – posouzení dopadu investice na ŽP v sousedním státě (např. dopad do stavu podzemních vod, ovzduší atd.). **ŽP nezná hranic!!!**

Národní dotační tituly v ČR - příklad

Státní fond životního prostředí ČR poskytuje potřebné finance pro zkvalitňování životního prostředí v České republice, a to prostřednictvím několika dotačních titulů a výhodných půjček.

Národní program Životní prostředí

- Prioritní oblast 1: Voda
- Prioritní oblast 2: Ovzduší
- Prioritní oblast 3: Odpady, staré zátěže, environmentální rizika
- Prioritní oblast 4: Příroda a krajina
- Prioritní oblast 5: Životní prostředí ve městech a obcích
- Prioritní oblast 6: Environmentální prevence
- Prioritní oblast 7: Inovativní a demonstrační projekty

Příspěvky mohou čerpat jak veřejnoprávní a soukromoprávní právnické osoby, tak fyzické osoby na velmi širokou škálu projektů.

K nejčastěji podporovaným aktivitám patří odstraňování nelegálních skladů odpadů, starých ekozátěží a nepotřebných hydrogeologických vrtů, snižování zápachu a emisí těžkých kovů, zavádění nízkoemisních zón, podpora čisté mobility a alternativních způsobů dopravy.

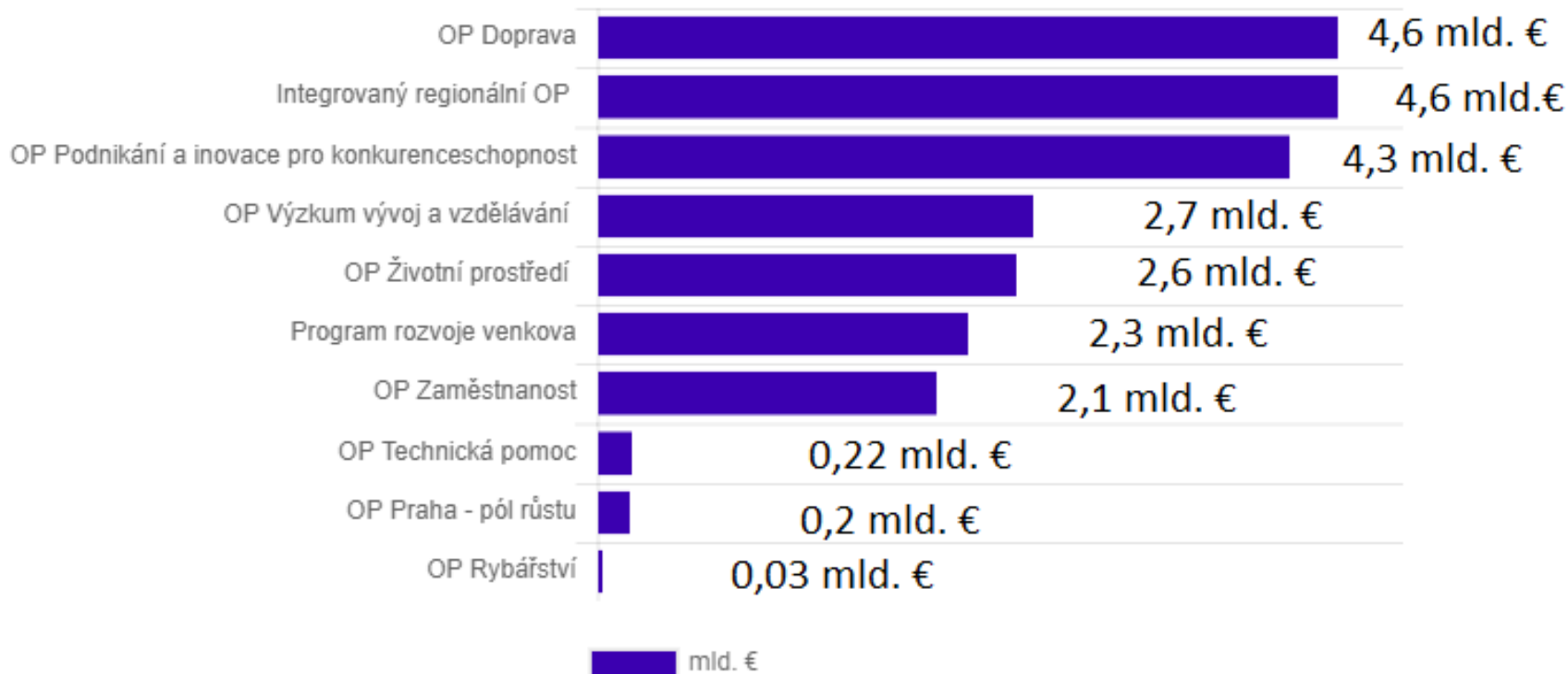
Evropské fondy v ČR 2014-2020

Schéma implementační struktury

Zdroj: www.dotaceeu.cz

Alokace ESI fondů mezi tematickými programy v období 2014-2020

Zdroj: www.dotaceeu.cz

EU fondy v ČR - příklad

Integrovaný regionální operační program (ŘO – MMR ČR)

Prioritou IROPu je umožnění vyváženého rozvoje území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech. Významnou složkou IROP jsou integrované nástroje, které představují 28 % z celkové alokace IROP.

- Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony
- Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
- Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí
- Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

LIFE – komunitární program

Jeho záměrem je podpora implementace a integrace environmentálních a klimatických cílů EU do politik členských států i praxe soukromého sektoru. V letech 2014-2020 je rozdělen na podprogram

1. Podprogram Životní prostředí (LIFE Environment)

2. Podprogram Změna klimatu (LIFE Climate Action)

Rozpočet pro období 2014-2020 – 3,46 mld. €

Norské fondy

- Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke **snížování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP)** a k **posilování spolupráce** s patnácti evropskými státy. Příjemci finanční podpory jsou země střední, východní a jižní Evropy. Právě velký důraz na sdílení a výměnu zkušeností mezi donory a příjemci grantů je důležitý aspekt, kterým se tyto fondy liší od fondů EU.
- Česká republika je příjemcem těchto fondů od roku 2004, kdy vstoupila do Evropské unie a tím také do Evropského hospodářského prostoru, který je dohodou mezi EU a zeměmi Evropského sdružení volného obchodu (ESVO).
- **Od roku 2004 podpořily Fondy EHP a Norska v České republice přes 1 000 zajímavých projektů za více než 6 mld. Kč.** Aktuálně je Česká republika pátým největším příjemcem, a to po Polsku, Rumunsku, Maďarsku a Bulharsku.
- Zdroj: <https://www.eeagrants.cz/>

Budoucnost EU fondů 2021+

Vyjednávání o novém rozpočtovém rámci a programech z ESIF:

- Trialog ohledně Obecného nařízení a specifických nařízení (EP, ER, EK)
- Schválení nařízení (EP)
- Uzavření partnerské dohody s členskými státy (EK)
- Příprava (ČS) a schválení operačních programů (EK)
- Implementace programů (ČS)

Budoucnost EU fondů 2021+

Cíle politik – tematická koncentrace

- **Inteligentní Evropa** díky inovativní a inteligentní ekonomické transformaci
- **Zelenější, nízkouhlíková a odolná Evropa** díky podpoře čisté a spravedlivé transformace energetiky, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, přizpůsobení se změnám klimatu a prevence a řízení rizik
- **Více propojená Evropa** zvýšením mobility a regionální ICT konektivity
- **Sociálnější Evropa** – provádění evropského pilíře sociálních práv
- **Evropa bližší občanům** – trvale udržitelný a integrovaný rozvoj městských, venkovských a pobřežních oblastí prostřednictvím místních iniciativ

Finanční nástroje EU 2021+

7 fondů/nástrojů tvoří:

- FS: Fond soudržnosti
- ENRF: Evropský námořní a rybářský fond
- EFRR: Evropský fond pro regionální rozvoj
- ESF+: Evropský sociální fond Plus
- AMIF: Azylový a migrační fond
- BMVI: Nástroj pro správu hranic a víza
- ISF: Fond pro vnitřní bezpečnost

Finanční aspekty EU fondů 2021 +

- **Celková alokace pro ČR 20,019 mld. €** (tj. cca o 4 mld. € méně, než v tomto období)
- **Tři kategorie regionů**
  - Méně rozvinuté (Severozápad, Severovýchod, Střední Morava, Moravsko-Slezsko)
  - Přejíčovové (Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod)
  - Více rozvinuté regiony (Praha)
- **Snížení míry spolufinancování EU dle typu regionů**
  - Méně rozvinuté 70 % (nyní 85 %)
  - Přejíčovové 55 % (nyní 60 %)
  - Více rozvinuté regiony 40 % (nyní 50 %)

Děkuji za pozornost

Mgr. Maciej Molak

319543@econ.muni.cz